

ת"פ 43073/11/13 - מדינת ישראל נגד סלים זובידאת

בית המשפט המחוזי בחיפה
ת"פ 43073-11-13 מדינת ישראל נ' זובידאת

בפני המאשימה כב' השופט אברהם אליקים, סגן נשיא
מדינת ישראל
נגד
הנאשם סלים זובידאת

גזר דין

מבוא

תיק זה הועבר אלי לאחר שהסתיים שלב הטיעונים לעונש שהתקיים בפני השופט יחיאל ליפשיץ, אשר הרשיע את הנאשם לאחר שמיעת עדויות, הפנה את הנאשם לקבלת תסקיר וחוות דעת הממונה על עבודות השירות וכפי שפורט בפרוטוקול הדיון מיום 5.6.2016 משהסתבר רק באותו שלב כי לשופט היכרות עם בתה של המנוחה בתיק, הוא פסל עצמו מלהמשיך ולדון בתיק.

נוכח כך, קבעתי התיק לפניי ואפשרתי לצדדים לשוב ולטעון לעונש לרבות הבאת ראיות לעונש מחדש. בדיון שהתקיים ביום 17.7.2016 חזרו הצדדים על טיעוניהם, חידדו את הנושאים החשובים והנאשם שב ואמר את דבריו.

1. הנאשם זוכה לאחר שמיעת ראיות מעבירת הריגה ונהיגה בשכרות והורשע בביצוע העבירות: גרימת מוות ברשלנות, לפי סעיף 304 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן- החוק) ביחד עם סעיפים 40 ו- 64 לפקודת התעבורה[נוסח חדש], תשכ"א - 1961 (להלן- הפקודה); גרימת נזק לגוף ורכוש לפי סעיף 62 ו 68 לפקודה ותקנה 21 (ב)(2) לתקנות התעבורה, תשכ"א - 1961 (להלן- התקנות); וסטייה מנתיב נסיעה לפי תקנה 40 (א) לתקנות.

2. על פי הכרעת הדיון, בתאריך 7.1.2012, בסביבות השעה 01:20, התרחשה תאונת דרכים קטלנית בכביש 762 בין כפר חסידים לטבעון, הנאשם שנהג במונית (להלן- המונית), התנגש חזיתית ברכב שנסע בנתיב הנגדי, כתוצאה מהתאונה נהרגה זיוה קמחי (להלן- המנוחה) שישבה במושב האחורי ברכב מסוג טויוטה (להלן- הטויוטה).

על פי נתונים שנאספו על ידי בוחן תנועה שאומצו בהכרעת הדין, עובר לתאונה סתה המונית ימינה לעבר גדר הבטיחות ואז הוסטה שמאלה לעבר התיב הנגדי שם התנגשה בטויוטה בה נסעה המנוחה. עובר לתאונה הנאשם נסע במהירות שאינה עולה על המותר והייתה סבירה בנסיבות העניין. מהממצאים עלה כי הנאשם ניסה לחזור חזרה לימין ממש לפני הפגיעה בטויוטה. נהג הטויוטה מנחם מרקוביץ לא היה אחראי לתאונה. עוד נדחו טענות הנאשם לפיהן התעלף או חווה אירוע לבבי כל שהוא שמנע ממנו לתפקד, התרשלותו של הנאשם הייתה זו שהובילה לסטייתו ימינה ולהתרחשות התאונה.

כתוצאה מהתאונה נגרמו למנוחה פגיעות רב מערכתיות שהביאו למותה המייד, בנוסף לנוסעת נוספת שישבה במושב האחורי נגרמו שברים בצלעות 1-5 ושבר בחלק האמצעי של סטרונם עם המטומה קטנה, גם לנהג הטויוטה ואשתו שישבה לצידו נגרמו פגיעות גוף. הנאשם נפצע בתאונה (נגרם לו שבר בפרק הירך ובצלע מספר 7).

ראיות לעונש

3. לנאשם 56 הרשעות בתעבורה (ת/2), העבירה הראשונה משנת 1984 והאחרונה מיום 5.12.2011, רובן ברירות קנס, העבירות כוללות נהיגה שלא במהירות המותרת, חציית שטח הפרדה, נהיגה במונית שלא הותקנה בה לוחית עם פרטי הנהג בעברית ובלטינית, נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף לפי סעיף 10 לפקודה, שימוש בטלפון בעת שהרכב נע, אי ציות לתמרור עצור, נהיגה כשברמזור אור אדום ועוד עבירות מסוג זה.

4. במסגרת הטיעונים לעונש מיום 1.6.2016 העיד מטעם המאשימה שלמה קמחי, בעלה של המנוחה, שסיפר בתיאור נוגע ללב כי המנוחה הייתה הציר המרכזי של המשפחה ושל החברה בה הם גרים, תיאר במסמך שכתב (ת/1) כי המנוחה נהרגה לאחר שחזרה ברכב עם חברים מהרצאה, בהלוויה שלה השתתפו קרוב ל-1,000 אנשים, וכן כי הייתה בריאה ונמרצת והיא חסרה מאד לבני משפחתה.

5. מטעם הנאשם העידו אשתו ובתו. אשתו סיפרה כי הם הורים לשבעה ילדים, ילדם הקטן בן 6 והגדול בן 27 והנאשם הוא המפרנס העיקרי של המשפחה. תיארה כי הם הצטערו מאד לשמוע על התאונה ועל מות המנוחה וביקשה רחמים על הנאשם.

בתו בת ה-25 סלאם תיארה במסמך אשר כתבה (נ/1), את השינוי הגדול שחל במשפחה לאחר התאונה כאשר הנאשם, הדמות הדומיננטית ביותר במשפחה ומי שתמך בהם, כבר לא מתפקד כמו בעבר, תיארה את הקושי המשפחתי בעקבות אשפוזו בבית חולים 6 חודשים לאחר התאונה וטענה כי שליחתו למאסר תפגע בצורה משמעותית בתא המשפחתי ובנאשם נוכח מצבו הרפואי ולכן ביקשה להקל בעונשו.

בנוסף הוגשו שני מסמכים רפואיים מטעם הנאשם, האחד, סיכום ביקור מיום 3.8.2015 אצל רופא מומחה

(נ/2), והשני- סיכום אשפוז (נ/3) מיום 12.4.2016 ועד ליום 14.4.2016, אשפוז בשל כאבים בחזה. מסמכים רפואיים נוספים בקשר לפציעתו בתאונה הוגשו במהלך שמיעת הראיות.

תסקיר שירות המבחן וחוות דעת הממונה

שירות המבחן בתסקירו מיום 7.4.2016 המליץ להעמיד הנאשם בצו מבחן לתקופה של שנה וכן להטיל עליו מאסר בו יישא בעבודות שירות.

לפי התסקיר הנאשם בן ה-54, אב ל-7 ילדים, משנת 1995 ועד ליום התאונה עבד כנהג מונית. לאחר התאונה הוכר כנכה, הוא מתפרנס מקצבת נכות ובנוסף אשתו עובדת.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם הוא איש משפחה המנהל אורח חיים נורמטיבי אשר שמר לאורך השנים על יציבות תעסוקתית, כאשר ממועד התאונה התקשה לחזור לתפקוד מלא וכל עולמו סובב סביב התאונה והשלכותיה הן בשל בעיותיו הבריאותיות המורכבות והן בשל תחושת האשמה והקושי להתמודד עם העובדה שהיה מעורב בתאונה בה נהרגה אישה. הנאשם הביע את רצונו להשתלב בקבוצה ייעודית לנהגים שגרמו למוות ברשלנות.

6. בנוסף הופנה הנאשם לממונה על עבודות השירות אשר על פי חוות דעתו מיום 19.5.2016, הנאשם נמצא מתאים לביצוע עבודות שירות במגבלות והומלץ כי יוצב בבית חולים רמב"ם במשך 5 ימים בשבוע 8.5 שעות עבודה ביום וכי יחל בביצוע העבודות ביום 10.10.2016.

תמצית טענות הצדדים

7. נוכח החלפת המותב נערכו שתי ישיבות של טיעונים לעונש, הישיבה הראשונה נערכה ביום 1.6.2016 בפני השופט יחיאל ליפשיץ וישיבה נוספת נערכה לפני ביום 17.7.2016 בה ביקשו הצדדים להסתמך על המסמכים והדברים שהושמעו בפני השופט ליפשיץ, ובנוסף חידדו את תמצית טיעוניהם, הנאשם הוסיף לסיום מספר דברים כפי שאפרט להלן.

8. ב"כ המאשימה בטיעוניה בכתב ובעל פה, ביקש לקבוע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 ל-24 חודשי מאסר בפועל, ביקש לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל ברף הגבוה של המתחם בנוסף למאסר על תנאי, פסילה מלהחזיק ברישיון רכב לתקופה משמעותית, פסילה על תנאי, קנס כספי ופיצוי למשפחת המנוחה.

לתמיכה בטענותיו הפנה לפסקי דין שונים, לטענתו לפי הפסיקה יש 3 כללים מנחים בסוגיית הענישה בעבירה של גרימת תאונת דרכים קטלנית ברשלנות, כאשר הראשון הוא שיש לגזור על הנאשם שחוטא בעבירה זו עונש מאסר בפועל ופסילה מלנהוג לתקופה הולמת בשל שיקולי הרתעה וחומרת העבירה, השני הוא כי נסיבותיו האישיות של הנאשם אינן בעלות משקל כבעבירות אחרות המלוות בכוונה פלילית והשלישי הוא כי רף הענישה יוכתב בעיקר על פי דרגת הרשלנות בה חטא הנאשם, אשר הביאה לתוצאה הקטלנית (כך הפנה לע"פ

6755/09 אלמוג נגד מדינת ישראל (16.11.2009), להלן - עניין אלמוג).

לדבריו, על בית המשפט להרים את תרומתו ולתת ביטוי לערך קדושת החיים באמצעות ענישה מחמירה מאחורי סורג ובריוח וזאת על פני התחשבות בנסיבות האישיות של כל נהג (הוא הפנה בין השאר לע"פ 11786/04 אבו טריף נגד מדינת ישראל (5.9.2005) (להלן-עניין אבו טריף) ולע"פ 783/07 עתאבה נגד מדינת ישראל (23.9.2007).

לטענתו אמת המידה המנחה את בית המשפט על פי הפסיקה היא מידת הרשלנות, כאשר אצל נהג בעל ניסיון ממושך על הכביש מתוקף עבודתו כנהג מונית, בשעת לילה מאוחרת נדרש שינהג בזהירות יתרה (רע"פ 698/14 אלג'בור נגד מדינת ישראל (25.3.2014), הנאשם סטה ללא כל סיבה ימינה ובהמשך התנגש בטויוטה וזאת כאשר תנאי הדרך והכביש נוחים ולא הייתה לסטייתו ימינה כל סיבה מלבד נהיגתו חסרת הזהירות אשר מהווה רשלנות חמורה במיוחד כאשר לאחריה לא השתלט הנאשם על רכבו וסטה שמאלה וגרם לתאונה על תוצאתה הטראגית.

9. הסיניגור בטיעונו בכתב ובעל פה ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהטיל על הנאשם מאסר שלא יעלה על תקופה של 6 חודשים אשר ירצו בעבודות שירות בתנאים אשר פירט הממונה על עבודות השירות בחוות הדעת שהוגשה, פסילת רישיון לתקופה שלא תעלה על 15 שנים וצו מבחן למשך שנה, עוד ביקש כי בהתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם, לא יושת רכיב ענישה בעל משמעות כלכלית.

בהתייחס לעברו התעבורתי של הנאשם, טען הסיניגור כי עבודתו של הנאשם הייתה בנהיגה ולכן נהג במשך חלק ניכר משעות היממה, כאשר חלק מהעבירות הינן "עבירות טכניות" אין ללמוד מהן על סיכון שיצר למשתמשים בדרך.

עוד הוסיף כי מצבו הרפואי של הנאשם החמיר מאז התאונה. בתאונה עצמה סבל משברים שונים, עבר מספר ניתוחים שחלקם הסתבכו באופן משמעותי, עד להזדקקות לפעולות החייאה. לא אפרט מעבר לכך בשל צנעת הפרט, (ראו לעניין זה העמוד השני לטיעונים לעונש בכתב מטעם הנאשם).

אשר למתחם העונש ההולם לעבירת גרימת מוות ברשלנות, טען הסיניגור, כי נקבעו בפסיקה על ידי בית המשפט שני גורמי ענישה עיקריים - מאסר ופסילת רישיון נהיגה. בהתייחס לרכיב המאסר טען כי נקבע שהטווח הנמוך יכלול ענישה בדמות של שירות לתועלת הציבור במקום מאסר ובטווח הגבוה יכול ורכיב זה יכלול מספר חודשי מאסר. בטיעון המשלים שהתקיים לפני טען כי המתחם הוא בן 6 חודשי מאסר שיכול ויהיו בעבודות שירות ועד 8 חודשי מאסר בפועל. אשר לפסילה, טען, כי נקבע שתהיה למספר שנים.

בנוסף, הפנה הסיניגור לפסקי דין שונים וטען כי חרף תיקון 113 לחוק אשר קבע בסעיף 40 לחוק כי העיקרון המנחה בענישה לא יהיה לשם גמול או הרתעה (כגורם מרכזי) אלא עקרון ההלימה, ממשיכים בתי המשפט לנמק את הענישה בנימוקי הרתעה, כאשר עמדתו מתחזקת לטענתו נוכח דין וחשבון של הועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים (הקרוי גם דו"ח דורנר) שהוגש לממשלה בנובמבר 2015, לפיו שיקולים בדמות הרתעה, שיקום (במעצר) וגמול לא מילאו את ייעודם ולא תרמו להפחתת שיעור ביצוע העבירות ולא הקטינו את כמות העבריינים בכלא ולכן לטענתו העונש ההולם למי שהורשע בעבירות גרם מוות בשל נהיגה

רשלנית צריך להיות ענישה בקהילה (ביצוע עבודות לתועלת הציבור, צווי מבחן או עבודות שירות) לצד שלילה הולמת של רישיון הנהיגה.

עוד טען כי לפי הכרעת הדין לא ניתן לקבוע שהרשלנות של הנאשם חרגה באופן קיצוני מנורמת ההתנהגות המצופה מנהג, ולכן לא ראוי לגזור עליו עונש ברף העליון של מתחם הענישה, וזאת במיוחד עת הנאשם לא זוכר את שאירע בעת התאונה ולא יכול לספק בעצמו את ההסבר לסטיית הרכב. הנאשם לוקח אחריות על מעשיו, מתמודד באופן יום יומי עם האשמה המלווה אותו בשל תוצאות התאונה ועם נזקים פיזיים אשר קטעו את רצף חייו וגרמו להידרדרות מצבו הבריאותי עד שכיום הוא משתכר מקצבת נכות ואינו מסוגל לפרנס את משפחתו. בישיבה שהתקיימה לפני הפנה לע"פ 1267-05-12 וטען כי במקרה שלפני לא ניתן לשלול שסטיית הנאשם הייתה עקב רשלנות רגעית שאינה מאפיינת את נהיגתו באותו לילה והוסיף כי במידה ואקבע כי הקצה התחתון גבוה מ-6 חודשי עבודות שירות, הסנגור ביקש משיקולי שיקום לאמץ את עמדת שירות המבחן.

10. בתום הטעוניהם אשר התקיימו בפני השופט ליפשיץ, התנצל הנאשם בפני בעלה של המנוחה על שארע, לקח על מעשיו אחריות ואמר שאשר אירע מכאיב לו מאד והוא מוכן לוותר על רישיון הנהיגה. בנוסף ביקש שלא לגזור עליו מאסר בפועל אלא לגזור עליו עבודות שירות. בטיעוניהם אשר התקיימו לפני הדגיש הנאשם כי הוא אב ל-7 ילדים וסב ל-4 נכדים, כי הוא נפגע בתאונה ואושפז ל-50 ימים בבית חולים רמב"ם ועבר חודשיים של שיקום בבית חולים אלישע, נגרם לו נזק בכל הגוף, והוא שב וביקש להשתתף בצער משפחת המנוחה ולקח אחריות על מעשיו.

דין

במקרה זה חל תיקון 113 לחוק שקובע כי "העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו" (סעיף 40ב' לחוק).

מתחם העונש ההולם

11. עסקינן באירוע אחד, הנאשם נהג במונית וברשלנותו סטה ממסלולו, התנגש תחילת במעקה הבטיחות ולאחר מכן התנגש ברכב הטויוטה וגרם למותה של המנוחה ולפציעתם של שאר המעורבים בתאונה כולל לפציעתו שלו. לעבירה החמורה לכשעצמה של גרם מוות ברשלנות, לא נלוו עבירות אחרות כגון הפקרת הנפגע, נהיגה ללא רישיון, או נהיגה בשכרות.

הערך בעל החשיבות העיקרית שנפגע בצורה קשה הוא הערך המקודש של חיי אדם ושלומם, כאשר אין חולק כי האירוע הוביל בסופו של יום לתוצאה טראגית של קיפוח חיי אדם - מות המנוחה ולפציעתם של יתר המעורבים באירוע, ערך נוסף שנפגע בצורה קשה הינו האינטרס בשמירה על תחושת הביטחון של ציבור הנוהגים והנוסעים בכבישים המצפים לשוב הביתה בשלום ובבטחה, בנוסף אין לשכוח כי תאונה שכזאת פוגעת גם ברכוש ובקניין, אם בנוזק הישיר עצמו שנגרם לרכוש בעת התאונה ואם בנוזק הכלכלי שנגרם וייגרם כתוצאה מהנזקים הרפואיים שהתאונה גרמה לרבות עלות ריפויים.

אשר למדיניות הענישה אפנה לרע"פ 9454/12 טקאטקה נגד מדינת ישראל (7.1.2103) שם נקבע:

"יודגש, כי בית משפט זה קבע, לא אחת, שעל מנת לבער את נגע תאונות הדרכים מן הראוי להשית על הנהגים המורשעים בגרימת מוות ברשלנות בנסיבות אלו, עונש מאסר לריצוי בפועל ופסילת רשיון לתקופה ממושכת (ע"פ 6358/10 קבהא נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 24.3.2011)), וזאת על אף נסיבותיהם האישיות (ע"פ 6755/09 אלמוג נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 16.11.2009); רע"פ 2955/12 פלונית נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 26.6.2012))."

בעניין אבו טריף הנ"ל נקבע כך:

"בתקופה בה התאונות הקטלניות הפכו, למרבה הדאבה, לתופעה המתרחשת כמעט בכל יום, מצווה בית המשפט לומר את דברו בדרך הענישה, כדי לטעת בתודעתם של נהגים את החובה לנהוג בזהירות, תוך הקפדה על הכללים המתחייבים מהדין. דברים אלה יפים במיוחד למערער שבפנינו, שהרי אם היה נוהג במהירות המותרת באותו מקום, ואם היה בולם כפי שחייב היה לעשות לקראת מעבר החצייה, תאונה זו היתה נמנעת".

12. ב"כ המאשימה הפנה לכללים שנקבעו בעניין אלמוג:

"נדמה שקיימים שלושה כללים מנחים בסוגיית הענישה הראויה בעבירה של גרימת תאונת דרכים קטלנית ברשלנות. האחד, ראוי לגזור על נאשם עונש מאסר בפועל ופסילה מלנהוג לתקופה הולמת, הן בשל עקרון קדושת החיים והן משיקולי הרתעה. השני, בדרך-כלל הנסיבות האישיות של הנאשם בעבירה זו אינן בעלות משקל כבעבירות אחרות המלוות בכוונה פלילית, הן בשל אופייה המיוחד של העבירה הנדונה והן בשל ביצועה השכיח גם ע"י אנשים נורמטיביים. השלישי, אמת המידה הקובעת בעבירה זו היא דרגת הרשלנות" (ראו עניין אלמוג הנ"ל).

כל אחד מהצדדים הפנה לפסיקה התומכת בעמדתו. המאשימה הפנתה לפסקי דין בהם הוטלו על נאשמים אשר הורשעו בעבירות דומות עונשים שנעים בין 14 ל-16 חודשי מאסר בפועל, כאשר עונשי הפסילה נעו בהם בין 10 ל-15 שנות פסילה (ראו למשל רע"פ 4581/14 סיסו נגד מדינת ישראל (9.7.2104) (להלן - עניין סיסו); רע"פ 5263/14 זוהר נגד מדינת ישראל (8.9.2014) (להלן - עניין זוהר); ע"פ 23713-12-10 זילברמן נגד מדינת ישראל (16.3.2011)).

הסניגור הפנה לאסופת פסיקה, בה העונש שניתן בעבירות דומות עמד על 4 או 6 חודשי מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות ובין 6 ל-15 שנות פסילה (ראו למשל רע"פ 4095/12 אסולי נגד מדינת ישראל (23.6.2015) (להלן - עניין אסולי); רע"פ 1142/16 פלוני נגד מדינת ישראל (16.2.2016); רע"פ 4422/11 טייב נגד מדינת ישראל (17.7.2011)).

סעיף 64 לפקודה קובע כי העונש המקסימאלי בעבירה של גרימת מוות ברשלנות עומד על 3 שנות מאסר ולא פחות מ-6 חודשי מאסר (כאשר הנסיבות מצדיקות זאת, רשאי בית המשפט שלא לפסוק את המינימום שנקבע).

בעניין אסולי, אליו הפנה הסנגור, הנאשם, נהג אגד, הסיע אוטובוס לאחור ודרס למוות אדם, בבית המשפט המחוזי הוא הורשע בעבירה של גרימת מוות ברשלנות, נקבע כי מתחם הענישה נע בין 6 ל-24 חודשי מאסר. בית המשפט גזר על הנאשם 6 חודשי מאסר לריצוי על דרך של עבודות שירות, 6 שנות פסילה, וקנס כספי בסך של 2,500 ₪. ערעור הנאשם על גזר דינו בבית המשפט העליון נדחה.

בעניין סיסו אליו הפנה ב"כ המאשימה, נאשמת צעירה, נורמטיבית, ללא עבר פלילי או תעבורתי איבדה שליטה על רכב וכתוצאה מכך נהרגו שניים מנוסעי הרכב ושני נוסעים נוספים והנאשמת נפצעו קשות. בית משפט השלום קבע מתחם שנע בין 6 חודשים ל-24 חודשי מאסר, פסילה לתקופה שבין 5 ל-20 שנים, והטיל 18 חודשי מאסר ו-15 שנות פסילה, בית משפט המחוזי הפחית את עונש המאסר ל-14 חודשי מאסר ובית משפט העליון דחה את בקשת הנאשמת לרשות ערעור.

בעניין זוהר אשר אף אליו הפנה ב"כ המאשימה, הנאשם נהג ברכבו וללא סיבה סטה לכיוון שול הכביש השמאלי ופגע ברכב שעצר בשול ודרס למוות אדם שהיה ליד אותו הרכב. בית משפט השלום קבע מתחם שנע בין 6 ל-15 חודשי מאסר והטיל על הנאשם מאסר בפועל לתקופה של 10 חודשים ופסילה מלנהוג לתקופה של 10 שנים. בית המשפט המחוזי החמיר בעונשו והעמיד אותו על 16 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את בקשת הנאשם לרשות ערעור.

הסנגור בטיעונו ביקש ללמוד מהעובדה כי רישיונו של הנאשם הוחזר לו לאחר תקופת הפסילה המנהלית, כי רף רשלנותו היה נמוך.

13. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (40'ט' לחוק), עולה מהכרעת הדין כי תאונת הדרכים הקטלנית הייתה באשמתו הבלעדית של הנאשם, מכונתו ותנאי הדרך היו נוחים לנהיגה, כמו כן יש לתת חשיבות לנזק הגדול והטרגי שנגרם, מותה של המנוחה ולפגיעה בשלושת הנוסעים האחרים בטויוטה. מהנסיבות לא ברורה הסיבה אשר הביאה את הנאשם לסטות עם רכבו, אולם מעצם היותו של הנאשם נהג מונית המתפרנס מנהיגתו, היה מצופה ממנו, לנהוג במידת זהירות מרבית.

בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ובהתחשב בעונש המזערי הקבוע בחוק, אני קובע כי העונש ההולם במקרה זה הוא מאסר במתחם שבין 6 חודשי מאסר בפועל שיכול ויבוצעו בעבודת שירות לבין 24 חודשי מאסר בפועל ובנוסף אני קובע כי יש לפסול מלנהוג במתחם שנע בין 6 ל-16 שנות פסילה.

העונש המתאים

14. בשקילת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה לפי סעיף 40'א' לחוק, יש לתת משקל לכך כי לפי תסקיר שירות המבחן, עדויות הנאשם, אשתו ובתו, הנאשם בן ה-45, הינו אדם נורמטיבי, נשוי ואב ל-7 ילדים בגילאי 6-27 ועל כן שליחתו למאסר בפועל לתקופה ממושכת עשויה לפגוע בצורה

עמוד 7

קשה בו ובמשפחתו.

לא נעלם מעיני כי הנאשם עצמו נפגע באופן קשה כתוצאה מהתאונה, הוא עבר מספר ניתוחים וזאת בנוסף לבעיות רפואיות אחרות שפורטו בטיעוני הסנגור ובתסקיר, כיום הוא אינו עובד ומתפרנס מקצבת נכות.

צודק ב"כ המאשימה כי הכלל הוא כי המשקל שיינתן לנסיבותיו האישיות של נאשם בעבירה כגון זו אינו גבוה, אך עדיין אין לשכוח כי נקודת המוצא בגזירת העונש הינה עקרון הענישה האינדיבידואלית, כך ששומה על בית המשפט לבחון כל מקרה לגופו, בהתאם לנסיבותיו האישיות המיוחדות של הנאשם ו"לעולם יישקל עניינו האינדיבידואלי של הנאשם על רקע המדיניות הכללית תוך איזון ראוי ביניהם. העונש ייגזר משקלול של מכלול הנתונים האינדיבידואליים של הנאשם ביחס למדיניות העונשית המחמירה תוך הערכת משקלם היחסי." (ראו ע"פ 8382/03 חילף נגד מדינת ישראל, (18.12.2003).

חשוב לזכור כי במקור כתב האישום הוגש לבית משפט מחוזי כשהוא מייחס לנאשם עבירות של הריגה ונהיגה בשכרות מהן זוכה הנאשם, לזכות הנאשם אזקוף את העובדה כי התנצל, הביע חרטה על קרות התאונה והנזק הכבד שגרם למשפחת המנוחה, לקח אחריות על מעשיו והוא מעוניין לפי תסקיר שירות המבחן להשתלב בטיפול ייעודי לנהגים שגרמו מוות ברשלנות.

לחובתו יש לזקוף את עברו התעבורתי אשר כולל 56 עבירות תעבורה מסוגים שונים, הרשעתו האחרונה היא מיום 5.12.2011, התאונה ארעה ביום 7.1.2012.

בנסיבות אלו, לרבות באשר למצבו הבריאותי של הנאשם, כמפורט במסמכים הרפואיים ובתסקיר שירות המבחן, אני סבור כי יש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהטיל על הנאשם ענישה ברף הנמוך של המתחם שתבוצע בעבודות שירות, תוך שילוב של העמדת הנאשם במבחן מצד אחד והרחקתו מנהיגה לתקופה ארוכה מצד שני.

לעניין גובה הפיצוי הכספי, שום סכום לא יפצה את בני משפחת המנוחה על האובדן הגדול, וכל סכום שאפסוק אינו מונע מהם לתבוע בפורום המתאים פיצוי על מלוא נזקיהם, עוד אזכיר כי הליך הפיצוי הוא בעל מאפיינים אזרחיים ועל כן סכום הפיצוי, אינו קשור ביכולתו הכלכלית של הנאשם אשר אינה מהווה אמת מידה בעת קביעת הפיצוי לנפגעי העבירה (ראו ע"פ 8774/15 פלוני נגד מדינת ישראל (19.6.2016).

במידה והנאשם אינו יכול לעמוד בתשלום הפיצוי במועד שקבעתי, הוא יוכל לפנות בבקשה מנומקת ומגובה באסמכתאות למרכז לגביית קנסות מכוח הוראת סעיף 5ב(א) לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995, כדי לבקש לשנות את מועד התשלום.

סיכום

לאור האמור לעיל ובהתחשב בנסיבותיו המיוחדות של תיק זה, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

· 6 חודשי מאסר בפועל בהם ישא הנאשם בדרך של עבודות שירות. הנאשם יתייצב לצורך קליטה והצבה ביום 10.10.2016 שעה 8:00, במשרדי הממונה על עבודות השירות, מפקדת מחוז צפון המצויה במתחם תחנת משטרת טבריה בכתובת: דרך הציונות 14 טבריה. 04-6728405, 04-6728421, 08-9775099. העבודות יבוצעו בבית חולים רמב"ם בחיפה.

מובהר לנאשם כי אין לשתות אלכוהול במהלך העבודה או להגיע לעבודה בגילופין, התנהגות מסוג זה תהווה עילה להפסקה מינהלית של העבודות. מדובר בתנאי העסקה קפדניים וכל חריגה מכללים אלו יש בה כדי להפסיק את עבודות השירות ונשיאה ביתרת העונש במאסר בפועל.

· 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, הנאשם לא יישא את עונש המאסר על תנאי אלא אם יעבור תוך שלוש שנים עבירה של גרימת מוות ברשלנות לפי סעיף 304 לחוק.

· פסילה בפועל מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך 10 שנים. הפסילה תימנה מיום 1.6.2016 (בהתאם לאמור בעמוד 160 לפרוטוקול) ובניכוי 90 יום בהם היה פסול הנאשם פסילה מינהלית.

אני מפנה תשומת לב הנאשם להוראות סעיף 42 (ג)(1) לפקודה לפיה "בחישוב תקופת הפסילה לא יבואו במניין (1) התקופה שחלפה עד מסירת הרישיון לרשות שנקבעה לכך בתקנות ובדרך שנקבעה", במידה וטרם הופקד הרישיון, הפסילה תהיה בתוקף, אבל חישוב מניין הימים יהיה רק לאחר הפקדת הרישיון.

· 50,000 ₪ פיצוי לעזבון המנוחה אשר יופקד בקופת בית משפט עד לא יאוחר מיום 1.4.2017. אין בקביעת גובה הפיצוי כדי לשלול מעזבון המנוחה כמו מיתר הנפגעים האחרים בתאונה לפנות ולתבוע בפני הפורום המתאים פיצוי למלוא הנזקים שנגרמו וייגרמו להם.

· אני מעמיד את הנאשם למבחן על פי סעיף 1(ב) לפקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 למשך 12 חודשים מהיום. בתקופת המבחן יעמוד הנאשם לפיקוחו של שירות המבחן ושתף פעולה לשם מימוש התוכניות והמטרות הטיפוליות שייקבעו לגביו ע"י שירות המבחן.

· לפני מתן צו המבחן הסברתי לנאשם את משמעותו של צו המבחן והזהרתי אותו שאם לא ימלא אחרי הצו מכל בחינה שהיא או יעבור עבירה נוספת יהיה צפוי לעונש על העבירה שבגללה ניתן הצו והוא הביע את נכונותו למלא אחר הוראות הצו.

המזכירות תשלח העתק מגזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, י"א אלול תשע"ו, 14 ספטמבר 2016, בנוכחות ב"כ המאשימה עו"ד גב' רינת לוי, ב"כ הנאשם עו"ד בר-אור (סנגוריה ציבורית) והנאשם בעצמו.